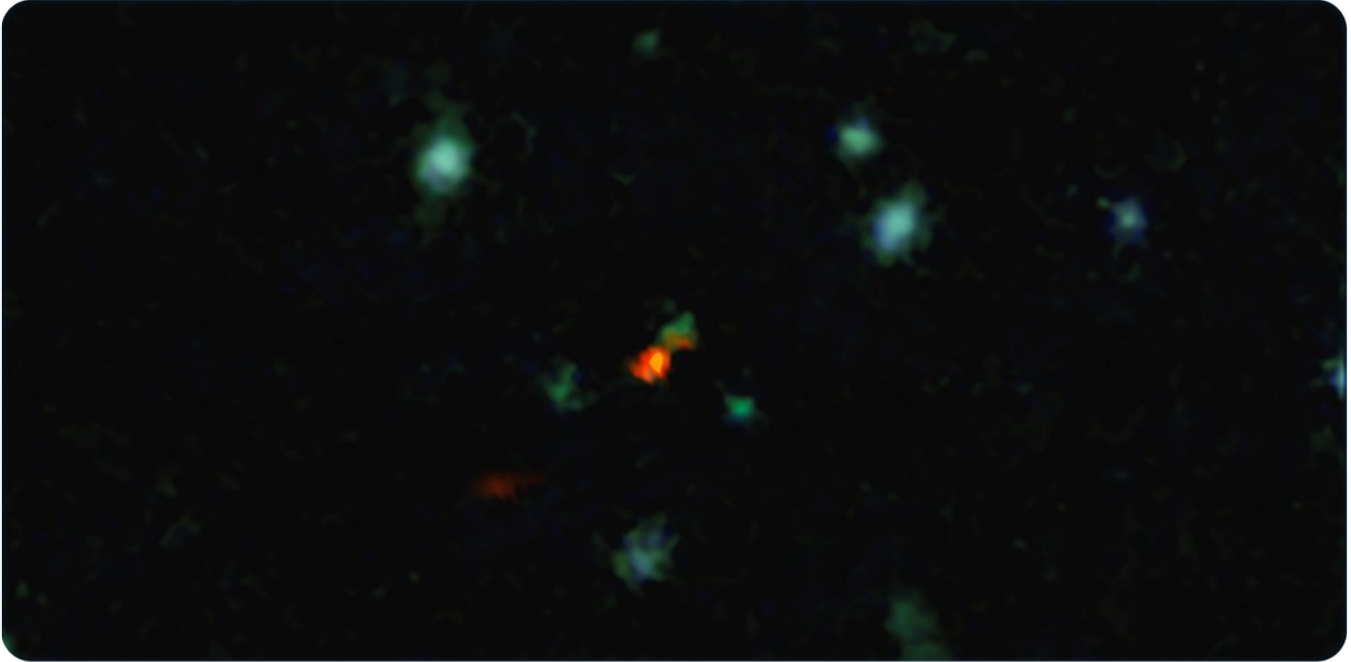

මිදුම විනිවිද ආදී කාලීන මන්දාකිනි සමායා යන ALMA දුරදක්නය

හිටු උදාවට පෙර අවදි වූ දිනක පරිසරයේ දැකිය හැකි මිදුම, හිටු උදාවත් සමග අනුප්‍රදහන් වන අයුරු ඔබ නිරීක්ෂණය කර තිබේද? ඊට බහෙවින් සමාන සංසිද්ධියක් විශ්වයේ ආරම්භක අවදියේදී ද සිදුවී ඇත.

විශ්වයේ ජීවම නාරකා හා මන්දාකිනි ඇතිවීමට ජීවම එය පිරි පැවති තිබුනේ හයිඩ්රජන් වායුවෙන් සමන්විතවූ මිදුමකිනි. නමුත් විශ්වයේ හටගත් මුල්ම මන්දාකිනි වල පැවති යෝධ තාරකා මගින් ජීවමල ලසෙ UV හවෙන් පාරජම්බුල කිරණ විමෝචනය විය. (හිටු එළියෙන් ඇති UV කිරණ මගින් පිළිස්සීම ඇතිවේ). උදැසන හිටුට සමානව මමෙ ජීවමල UV ආලෝකය හේතුවෙන් එම මිදුම පහවී ගියේය.

මයෙ විශ්වය පිළිබද අප දැනටමත් දන්නා කාරණයකි. නමුත් මුල්ම මන්දාකිනි ගැන අප දන්නේ ඉතා අල්ප වශයෙනි. මේ වන තකේ ඒවා දුරදක්න මගින් දැක ගත හැකි වූයේ අපැහැදිලි ගෝලාකාර වස්තූන් ලසෙයි. නමුත් ජීවමල ALMA දුරදක්නය මගින් ඉහත සෝයාටුවේ දැක්වෙන පරිදි එම තත්වය වනෙස් කිරීම අරඹා ඇත.

ALMA දුරදක්නය මගින් මන්දාකිනි වල මනෙකේ නොදුටු අකාරයේ තීව්ර සෝයාටු ලබා ගනන තිබේ. ඉහත සෝයාටුවේ මධ්යයේ තැඹිලි පැහැයෙන් දිස්වන්නේ විශ්වයේ ආරම්භක අවධියේ පැවති අන්තරීක්ෂ වායු වලාකුලක්, විශ්වයේ ජීවම මන්දාකිණියක් බවට පත්වන ආකාරයයි.

මුල්ම මන්දාකිනි හටගත් ආකාරය පිළිබද අධ්යනය කිරීමට තාරකා විද්යාඥයන් හට මබෙදු නිරීක්ෂණ උපකාරී වේ. (තාරකා විද්යාඥයන් අතීතය දකින්නේ කසෙදැයි යන්න දැන ගැනීමට මමෙ සබැදිය යොදා ගන්න)

COOL FACT

මමෙ සෝයාටුවේ දකින්නට ලැබෙන ගෝලාකාරමය වස්තූන් විශ්වයේ පැවති ඇත්තේ මීට වසර බිලියන 13කට පෙරයි!

More information about EU-UNAWA
Space Scoop: www.unawe.org/kids/